

έννοιωσε την ανάγκη να συντάξει τη διαθήκη του. Ίδου ένα ένδοξο φρόν άποστασμα :

«...Έπι Ιωάννου Καποδιστρίου άπασα η οικογένειά μου και οι περι αυτών έδοκιμασαν άδικους καταστροφάς, περιφρονησεις, φιλικισμούς. Τάς παραλόγους περιφρονησεις και τούς άδικους φιλικισμούς υπέφερα με στωικήν άπαθειαν. Ό,τι δέ με κατέβληθε, και καταβλήθει είστι την καρδίαν μου, και τό όποιον δέν θάνατον να παρασιώπησω, είνε ή άπάντησι του Ιωάννου Καποδιστρίου πρός με συνομιλούτα μετ' αυτών περι διαφόρων πραγμάτων.

«—Είκοσιέντε είσθε οι φθορείς του Έθνους, (έννοών τους έν δυνάμει και ενεργεία προκρίτους, έπιτα δλοκλήρους χρόνους ύπερ τής έλευθερίας του έθνους έπεμαχήσαντας...).

«—Άλλ' αυτους τούς φθορείς, Έξοχώτατε, του άπεκρίμην πικρώς μευδιών, ήκολούθησαν όλοι οι Έλληνες και κατεπόλημυσαν τούς τυράννους των, και άπεινάσαν τόν ζυγόν των.

«—Έφρόνον, με δίκονην άποτίμως, ότι οι Έλληνες έχον τας άπαιουμίνας άρετας, αλλά δυστυχώς δέν τις βλέπω.

«—Οίτε τούτο δέν θεωρείτε, τό άπεκρίθην, ως άρετήν, τό ότι ένγνώρισαν έναυτους και προσεκάλεσαν Ύμιας να τούς διοικήσετε ;

«—Έχεις και άλλα να ειπής ; μοι ειπε πάλιν πικρώς και μοι έστρεψε τά πότα.

«—Οι λόγοι ότοι πολύ κατεβάρυναν την ψυχήν μου, έκφράζων δέ ήδη αυτους αισθάνομαι πολλήν την άκακοφροσιν ή και λημονών αυτους έπιθυμώ να μη τούς μνημονεύση ή ιστορία διά να μη ύπαρξη και μία τωαύτη κηλίς εις την βιογραφίαν του έξοχου διπλωμάτου».

Ο Πετρούπτης Μαρφουγάλης έτήμηθι πολύ άπό τόν Όθωνα. Ός στά 1843 διε τέλει Σύμβουλος τής Έπικρατείας, κατόπιν Γενουσιαστής και πέθανε στας Άθήνας, στις 17 Ιανουαρίου 1848. Έτάφη δημοσίως διαάνη και με ήγεμονικάς τιμάς. Ολόκληρος ή Έλλάς και πρό πάντων ή Μάνη, έβήθηρος για τό θάνατό του.

ΤΑ ΑΣΕΜΟΝΗΜΕΝΑ

Ο ΓΙΑΝΝΗΣ ΑΓΙΑΝΝΗΣ ΚΑΙ Η ΑΘΗΝΑΙΑ ΚΥΡΙΑ

Ηών άκόμη δημοσιευθή τό τέλος των «Αθίων», του πολυπρότερου μυθιστορηματος του Βικτωρος Ουγκώ, κάποιου φιλοσοφικού κριτία τών Αθηνών, ή όποία παρακολουθώσας τό έργο στην επιφυλίδια της Παρισίνης έφημερίδος όπου ένδημοσιεύετο, έστειλε στον Ουγκώ τό ακόλουθο γράμμα :

Μεγάλε Διδάκαλε,
Οφείλω να σάς ύμολογήσω ότι κατέχωμια δλοκλήρη άπό δικαιο ύθανμασού και άπερίοριστη συμπάθεια προς τόν ήρώα σας Γιάννη Αγιάνη, στην ψυχή του όποίου ένσυμμετρώσατε κάθε άνθρώπινη ένύγεια και γενναίωφυχία. Δαμβώνω λοιπόν την τόλμη, άν ή τύχη του μάρτυρος αυτου δέν έχει ακόμα άποφασιστεί, να σάς ζητήσω χάρι γι' αυτόν.
Νομίζω δηλαδή ότι είνε σωστό και άφελίμο για τούς ανθρώπους να παριστάνεται μέσα στα έργα τής τέχνης ή άρετή θραυμείουσα θεία οικονομία, τη στιγμή μάλιστα πού δέν έχει να ώφελήη τίποτε άπό τη δικαιοσύνη τών ανθρώπων.
Ένώνοντας λοιπόν κι' έγώ τη φωνή μου με τη φωνή του πλήθους πού ένδοξασίστηρε με τόν Γιάννη Αγιάνην και τόν άγάπησε τόσο πολύ για την αυθοθυσία του, σάς κράζω μαζί με τούς άλλους : —Συγχωρήσατε, συγχωρήσατε αυτόν τό δικαιο !...
Δεχθήτε, κύριε, την έκφρασι του θανατισμού μου και τής ένγνωμοσύνης μου, για τις γλυκύτερες ώρες πού πέρασα διασίζοντας τό άφθαστο μεγαλόσχημό σας».

Ε. Μ. Α.
Στό γράμμα αυτό ο Βικτωρ Ουγκώ άπάντησε ως εξής :
Κυρία μου,
Μου στείλατε μία κραυγή πού βγήκε μες άπ' τό βάθος τής καρδιάς σας, καρδιάς γεμάτη χάρη. Είσαθε συμπατριώτες τής ώμορφιάς, πιθανώς ώγαία και σεΐς, άναμφίβολος όμως αγαθατάτη. Άδυνατώ να σάς περιγράψω πόσο με συγκίνησε ή επιστολή σας.

Πρέπει να γνωρίζετε ότι ο άνθρωπος άνέκαθεν τιμωρεί και μόνον ο Θεός σάσει. Η νωνομία, ή όποία δέν είνε ικανή να άπονεύμη δικαιοσύνη, είνε άκόμη λιγότερο ικανή να άπονεύμη χάρη. Να είστε βέβαιη λοιπόν ότι ο Γιάννης Αγιάνης θά λάβη χάρη, άλλ' άπ' τό Θεό κι' όχι άπ' τούς ανθρώπους.

Αυτό μόνον μορτώ να άπαντήσω, κυρία, στή συγκινητική σας μεσολάβησι.
Δεχθήτε τις ταπεινές μου πορορήσεις».

ΒΙΚΤΩΡ ΟΥΓΚΩ
Πράγματι, ο Βικτωρ Ουγκώ κρότησε τό λόγο του και τελείωσε τούς «Αθίους», κατά την επιθυμία τής Αθίδος κυρίας και τών άπειρων άλλων άναγνώστών του.

ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΗ ΖΩΗ

ΑΝΕΚΔΟΤΑ ΣΥΓΓΡΑΦΕΩΝ ΚΑΙ ΜΟΥΣΙΚΩΝ

Πώς έμπνεύσαν ο συνθέτης Ύμπέρ. Η διαβολερμένη Ιππασία. Όπου άναστατάναται έννας δρόμος του Παρισίου. Η πολιερία του Βολταίρου άπό τούς κληρικούς. Πώς έδιωξε τόν ένερχλητικό άθέθ. Η άφέλεια του Δουμά πατρός. Ό πιδ χαριτωμένους νέες του κόσμου, κ.τ.λ.

Ο όνομαστός Γάλλος μουσικοσυνθέτης Ύμπέρ, συνήθιζε, για να έμπνεύται, να κάνει περπατούς, έριπτος. Σχετικό με την περιέρη αυτή ιδιοτροπία του, είνε και τό παρακάτω ανέκδοτό του :

Κάποιο πρόοι του Μαιου του 1828, έννας καβαλλάρης παρουσιάστηρε έξαφνα καυλάζοντας, σε μία άπό τις πιο κεντρικές λεωφόρους του Παρισίου, ή όποία, εκείνη την ώρα ήταν γεμάτη κόσμο. Οι διαβάτες, έντρομοι, παραμύριζαν για να μην καταπατηθούν άπό τό άλογο, ένδο οι αστυφύλακες έτρεφαν για ν' αναγκαστούν τό δρόμο του. Μα του κάκου... Ο καβαλλάρης έξακολούθησε να καυλάζει, ύνατέροντας τούς διαβάτες, τα κροτοστάλια τών μικροπυρρον, δημοφουγώντας πραγματικό πανικό στο πέρασμά του.

Τέλος, σε κάποια γυνάδι, έννας άξιωματικού κατόρθωσε να πιάση τό άλογο άπό τό γκείμια και να τό σταματήση.

—Άφήστε με ! διαμαρτυρήθηκε τότε ο καβαλλάρης. Είμαι ο Ύμπέρ !

Μόλις άκουσε τό όνομα του λαοφίλου τότε στο Παρίσι συνθέτου, ο άξιωματικός άφησε τά γκείμια. Ύπόσσο είπε στον Ύμπέρ :

—Ίσα-ίσα, έπειδή είστε ο Ύμπέρ, δέν πρέπει να προκαλήτε μία τέτοια άναστάτοσι...

—Δέν μορτώ να κάνω κι' άλλωδώς, φίλε μου, τό άπάντησε τότε ο συνθέτης. Μοιάζω όταν καυλάζω έτσι, σε πολυθρόνα μέση, μού έχονται έντενέσεις. Άρες, κοιυατά, φινάλε !... Τότε μόνον τά εμπνέομαι !... Νά, άρρωθώς τη στιγμή πού με σταματήσατε, είχα άρρωσι να εμπνεώμια την ύβερτορα της τρίτης πράξσεος του νέου μου μελοδράματος... Πρέπει ναρήθη, όταν δοθή ή προμέρα μου, να τό άκούσατε... Θα είνε περίφημο... Καί τώρα χαιρείτε, φίλε μου ! Χάρηκα πολύ πού σάς γνώρισα...

Καί, άφίνοντας τόν άξιωματικό κατόπληκτο, ο Ύμπέρ έξακολούθησε τό δρόμο του καυλάζοντας... *

Ο Βολταίρος, ως γνωστόν, ήταν άθροσ. Όταν, λίγον καιρό πριν πεθάνει, άρρωσώσας βαρεια, όλοι οι πατάδες του Παρισίου έσπευσαν στο σπίτι του, έλπίζοντας, ο καίνενας τούς χροσάτι, ότι θά κατόρθωναν να πείσουν τόν περίφημο συγγραφέα να έπανέλθη στους κόλπους τής εκκλησίας.

Ο Βολταίρος όμως είνε δύσκι αστηρή διαταφή στους ύπνρήτες του να μη δεχθών κανέναν άπ' αυτους.

Παρ' όλα αυτά, μία μέρα κάποιος πατάς, πιδ επιτηδείοσ άπό τούς άλλους κατόρθωσε να εισχωρήση στο δωμάτιό του.

Εκεί παρουσιάστηρε έξαφνα στο Βολταίρο και, γονακίζοντας μπρός του κροσβάδι του, ύψωσε τά χέρια του προς αυτόν λέγοντας : —Έν όνόματι του Θεού !... Μετανοήσατε κι' έξομολογήθητε... Σας ύπόσχωμαι να αναλάβω ήρώ ύλες σας τίς ήμαρτίες... Φτάνει να δεχθήτε να μεταλάβετε άπό τό χέρι μου...

—Εκ μέρους τίνος έχρησατε ; ρώτησε τότε ο Βολταίρος.

—Εκ μέρους τίνος ; άπάντησε εκείνος. Έκ μέρους του Θεού !...

—Τότε θά σάς έδωσω βέβαια κανένα πληρεξούσιο ή τούλχαριστον κανένα συστατικό γράμμα για μένα !... είστε σοβαρά ο Βολταίρος. Μου τό δείχγατε, σάς παρακαλώ !

Έννοείται, πως ύστερ' άπ' αυτό ο πατάς έφυγε τροχάδην.

Ο Δουμάς πατήρ είνε συνήθεια κάποτε σ' ένα φίλο του, με μία θερμοτάτη επιστολή, ένα νέο πολύ μπαγαπόντη.

Σας στέλνω—τό έγραφε στην επιστολή αυτή—τόν καλύτερο φίλο μου. Άνοιχτε τον φαροειά πλατεία την πόρτα σας και κάμετε γι' αυτόν ότι θά κάνει και για μένα... *

Ύστερ' άπό λίγο καιρό, ο Δουμάς συνάντησε στο δρόμο τό φίλο του, ο όποιος ήμος τό φέρθηκε κάπως ψυχρά.

Άμέσως ο μυθιστοριογράφος έσπευσνε να του ζητήση έξηγήσεις για τί στάσι του αυτή.

Ο φίλος του τότε τό ύπενθύμησε τη συστατική επιστολή και του είπε πως ο νέος πού του είχε συστήσει ήταν έννας παληάνθρωπος.

—Μα ! τόν δίκονητε χαμογελώντας ο Δουμάς. Είνε ο πιδ χαλός νέος του κόσμου... *

—Άν ήταν έτσι, τό άπάντησε ο φίλος του, δέν θά μου έκλεθε τό ρολόι μου άπό τό τραπέζι... *

—Πώς ; Σοξέλεψε και σένα τό ρολόι σου ; ρώτησε τότε με άφέλεια ο αγαθός Δουμάς.

Ο Γεράσιμος Μαρκοσ.

